

FELVIDÉKI HIRADÓ

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

Lapunk számára hirdetések minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.

Nyilttér sora 40 fillér

Mit kerülünk?

A nemzetiségekkel való kölcsönös megértés mozgalmában sokszor hallottuk a figyelmeztetést, hogy kerüljük a nemzetiségek érzékenységét bántó „bosszantásoknak“ elnevezett alkalmakat.

Helyes. Mert ha történtek a multban dolgok, amelyek ebbe a köpenybe huzhatók, úgy meg kellene azoknak szünniök, nemcsak a nemzetiségi béke megközelítése kedvéért, de már csak azért is, mert amiről itt kétségtelenül szó van: a hatóságok komoly hivatása megköveteli azt.

Nem tudjuk, hogy e figyelmeztetésnek az életben mennyi alapja van? Nem tudjuk, hogy hol vette létjogosultságát és különösen nem tudjuk azt, hogy milyen események vagy jelenségek tették ezt szükségessé, de e figyelmeztetés sűrű hangoztatásából, a béke feltételeiben szinte domináló szerepléséből azt kellene következtetnünk, hogy a nemzetiségi harcok elsimitásának más feltétele alig volna, mint az, hogy a nemzetiségeket ilyen *apró bosszantásokkal* ne illessük.

Mi ezt a dolgot ilyen komoly alakban nem fogjuk föl. Először, mert nem tekintjük olyan tényezőnek, a mely a kölcsönös megértés mérlegébe különös súlytal nehezednék és másodsor, mert ezeket az „apró bosszantásokat“ a hangoztatott értelemben nem hisszük.

Elméletben elismerjük azonban, hogy a béke föltételei között helyet foglalhat.

Ott lehet, sőt szükséges is, hogy ott legyen azért, mert a lényeg nem érintő, a külsőségeket támadó eljárás mindenütt nagyobb port ver fel érdeménél. Hiszen a tömeg alig vesz

tudomást a nemzetiségi politizálás belső tartalmáról, vagy az evvel szemben alkalmazott, szintén a lényegét érintő ellensúlyozó eljárásról, de a forma megsértését meglátja már s megtorlásért rajong.

'Ehát, ha magyar részről történetek ilyen dolgok a multban, szünjenek meg.

Csodálkozunk azonban, hogy ez a figyelmeztetés mindig egyoldalú maradt, dacára annak, hogy a közeledést mindkét részről követelték. A magyar ki lett oktatva, hogy ha akár mint magán személy, akár mint hivatalos közeg a nemzetiségekkel érintkezésbe kerül, a legszigorubb és legmesszebbmenő óvatossággal tegye ezt, nehogy az a nagyon respektált érzékenység valamiképpen megbántódjék. De nem lett kioktatva arra, hogy ha ilyen természetű támadás éppen a nemzetiségek részéről történik, mi történjék akkor? Mert csak elihető, hogy a nemzetiségek soraiól is jöhet nyil, amely a mi érzékenységünket támadja meg viszont.

Erre nézve egy csomó példát tudnánk fölhozni akár a mindennapi eseményekből is.

Hogy a sajtón kezdjük, tele van gunnyal, lekicsinyléssel akkor, amikor nemzeti intézményeinkről szól. Kulturánkról, irodalmunkról például nem olvastunk még elismerő szót, de fölényes hangú kritikát, ferdítést annál többet.

Hát van ilyen „apró bosszantás“ a tuloldalon is, ha azt éppen nagyon keresni akarjuk.

Kikapcsoljuk ezt azonban, mert nem tartjuk elég komoly tárgynak arra, hogy a kölcsönös béke megteremtésében számottevő tényezőül tekintsük. Van azonban tulnan más

természetű dolog is, ami fontosabb a nekünk tulajdonított apró bosszantásoknál, ami bennünket nem bosszant ugyan, mégis gondolkodóba ejt, mert alkalmas arra, hogy annak háttérében kutassunk.

Van például a „Nár. Nov.“-nak egy, szinte állandó kis rovatocskája, amelyben szerényen meghuzódik két-három sor s amely két-három sor mindig avval a két szóval kezdődik: „Prijal som“. Magyarul azt jelenti, hogy „Kaptam“.

És utána kisebb-nagyobb összegek nyugtázása következik a beküldött summák rendeltetésének megjelölése nélkül.

Amióta a „Nár. Nov.“-it ismerjük, azóta ez a rovat elég sűrűn szokott szerepelni, azóta benne egy néhány ezer korona nyugtázott már anélkül, hogy a be nem avatott olvasóval még csak sejtetnék is, hogy az összegek milyen célt akarnak szolgálni tulajdonképpen.

Megvalljuk, mi sem tudjuk. Gondolhatnók azt, hogy ezek a pénzek agitációs költségek fedezésére szánvák, gondolhatnók azt, hogy ez valamelyes „rendelkezési alapot“ kíván pótolni, gondolhatnánk más egyebet is, de — nem gondolunk semmit.

Kifogásolni lehetne ezt a rovatot a nyilvánosság tájékozódásának elve nevében, kifogásolni lehetne talán a törvény paragrafusaira való hivatkozás mellett is, hogy t. i. gyűjt hatósági endedély nélkül, de mi kifogásoljuk ezt nem azért, hanem annak az elvnek nevében, amely a kétbékül fél között az őszinteséget föltételezi.

Ismételjük, nem akarunk a dolog háttérében kutatni, nem akarunk vonatkoztatni, következtetni és célozgatni, de rámutatni, azt igenis akarunk

Turóczy Hitelbank R.-T. Turócszentmárton.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Alaptőke 400000 korona.

Tartalékok 40000 korona.

Kirendeltsége: Szucsányban.

A Fonciere Pesti Biztosító Társaság főügynöksége
Árva és Turócz megye részére.

Üzletkőr: Takarékbetétek könyvecskére és folyószámlára, váltók leszámítolása, jelzálogkölcsönök, ércpénzek, értékpapírok, külföldi váltók vétele és eladása, hitellevelek kiállítása az összes bel- és külföldi piacra. Tőzsdei megbízások keresztülvitele.

még pedig azért, hogy tisztán akarunk látni azok kártyájába, akikkel egygékényre kívánkozunk.

Ez a dolog csak egy a sok közül. Szolgálhatnánk azonban sok ilyen aprósággal, amelyek többé-kevésbé a titokzatosság leplebe burkolnák mind.

Mire jó ez akkor, amikor az őszinte hazaszeretetet és a magyar nemzethez való őszinte tartózkodóságot hangoztatják?

És kérjük végül, mely dolgok volnának kerülendők inkább, azok a titokzatosságok-e, amelyek léteznek, avagy azok az „apró bosszantások“-e, amelyek csak a fantázia szüleményei?

A magyarság térfoglalása.

Irtta: Dugovich Titus.

II.

A különféle nemzetiségek születési és halálozási arányszámait véve alapul, általánosságban megállapítottuk már azt a kedvező alakulást, mely a már közétett statisztikai adatokból a magyar nemzet előnyére konstatálható.

Attérhetünk most már a minket közelebről érdeklő helyi viszonylatok, helyesebben a magyarság és a tótság szaporodási viszonylatainak ismertetésére, különös tekintettel azokra a vármegyékre, melyekben a tótság arányszáma, a tótság tömege dominál.

Ezt téve vegyük mindenek előtt bírálat alá a magyar anyanyelvűek arányszámait a lefolyt kilenc év már ismert statisztikai adatai alapján:

	Az élveszülettek közül a magyar anyanyelvűekre esett % ban										A magyarság aránya az 1900. évi népszámlálás szerint
	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	
	é v e k b e n										
1. Abauj-Torna	69.6	71.5	72.9	73.1	72.1	70.9	73.2	74.8	75.1	73.0	
2. Árva	0.8	1.0	1.3	1.5	1.8	1.4	1.7	1.6	1.8	1.8	
3. Bars	26.0	25.9	25.4	25.8	25.7	27.4	26.1	27.0	26.8	31.7	
4. Esztergom	78.4	78.6	78.8	82.6	78.2	81.8	82.1	82.3	80.0	79.9	
5. Hont	56.3	57.8	58.5	58.6	61.1	59.5	61.2	61.1	62.4	54.5	
6. Gömör	51.4	51.1	51.3	52.8	54.6	54.5	57.1	54.5	55.2	56.4	
7. Liptó	1.6	2.3	2.2	2.1	2.2	2.4	2.6	2.7	2.6	3.3	
8. Nógrád	74.5	74.4	75.5	75.9	76.4	78.0	79.0	80.3	80.4	70.4	
9. Nyitra	16.7	17.2	18.2	18.8	18.8	19.5	20.0	19.8	19.6	18.9	
10. Pozsony	39.9	39.1	38.9	40.1	41.4	40.6	43.4	42.2	43.3	39.7	
11. Sáros	3.0	4.6	6.3	6.4	6.3	6.8	7.8	7.1	7.3	6.2	
12. Szepes	5.1	5.0	5.6	5.8	5.8	6.1	7.4	6.7	7.1	6.3	
13. Trencsén	1.7	1.9	1.9	2.1	1.7	1.9	1.8	1.9	2.9	2.9	
14. Turóc	3.0	3.4	3.6	5.7	5.8	5.6	5.3	6.4	7.0	4.2	
15. Ung	25.2	28.0	27.3	28.1	27.9	27.8	29.8	28.4	29.5	30.2	
16. Zemplén	51.3	51.5	53.2	53.5	51.7	52.2	53.9	63.4	52.5	53.1	
17. Zólyom	4.2	5.0	5.1	5.3	6.8	6.9	5.9	6.9	6.5	7.3	

A most már ismert számadásokból azt látjuk, hogy a magyar anyanyelvűek születési arányszáma, illetve a magyar anyanyelvű születések százaléka megyénként nem egyformán kedvező, amennyiben az 1900. évi népszámlálás szerint a magyar anyanyelvűekre eső százalékos arányszámot nemcsak utól nem éri, de egyes vármegyékben a magyar anyanyelvűek kilenc évi átlaga ezen az arányszámon, ezen a százalékon jóval alul maradt.

Különösen kedvezőtlen a magyar anyanyelvűek születési százaléka Arvában, Barsban, Gömörben, Liptóban, Trencsénben, Ungban, Zemplénben és Zólyomban, mely megyékben alig volt egy-két év, amikor a magyar anyanyelvűek születési százaléka a népszámlálási eredményből a magyarságra eső százalékot utólérte volna.

Ennek a kedvezőtlen eredménynek indokait alig lehetegyébben keresnünk, főleg a magyarság és tótság által egyenlő arányban lakott vármegyék-

ben (Bars, Gömör, Ung, Zemplén), mint annak a nagymérvű kivándorlásnak, mely az utolsó évtizedben lábrakapott, másrészt pedig annak a gazdasági pangásnak, mely a magyar elemet kellő kereset s a megélhetési viszonyok romlása miatt fejlettebb ipari gépontok felé húzódní kény-szerítette.

Kétségtelen ugyan, hogy a Felvidék ipartelepei, egy-kettő kivéve, maguk sem fordítanak nagyobb gondot erre a nagyfóntosságú kérdésre s a magyar munkásanyag helyett, — mely ezidőszerint még nem egészen törött be ipari munkákra — szive-szebben alkalmazzák az ország határán-tulról hozott s olcsóbbságánál fogva vele alig versenyezhető munkaerőt.

A magyarság születési arányát rontja továbbá az a körülmény is, hogy a közeposztálynál, mely a felvidéken a magyarság zömét teszi ki, feltűnően lábrakapott az egy-két gyermekrendszer. Ennek oka viszont min-

T Á R C A.

Az okos kanári.

Egyszer elmentem nagymamához.

Az én nagymamám nem bieder-mayer-grossmutter, bár ez most sokkal divatosabb. Nem jár tipegve, nem fecseg és nem hord pápaszemet. A dereka egyenes, a szava szük, a tekintetét nem mindenki bírja kiállani. Körtülből olyan, amilyenek Annie Vivanti képzelte a maga öregségét majd ötven esztendő eltelté után. Papagáj, macskát tehát nem tart, de a kávé, a pletykát sem szereti. Az egyetlen, ami a bieder-mayer-szobából nála még megmaradt: a kanári-madár.

Ezt szereti. Nem a hangjáért, a kedves-ségéért, hanem az okosságáért, amit ő maga fedezett fel és dicsér.

— Okosabb, mint a fecske és okosabb mint a gólya. Pedig ezek is olyat tudnak, amiről sok embernek halvány sejtelme sincs. Tudják azt, hogy mikor kell jönni és mikor kell elmenni. De a kanári több. A kanári azt tudja, hogy miként kell célszerűen élni.

Teljesen rá is bizza ezt a kötelességét. Ő csak bekészíti neki az eleséget. A kender-magot és a kőport, de azontul semmit. A kendermagot nem hámozgatja meg és nem méri ki szemenkint, mert ő a madarat nem könyvből eteti.

A könyvet nem szereti. Azt mondja:

— Azért nincs már kacagás és dal a világon, mert a gyereket is, a kanarit is, könyvből nevelik.

Ő nem éhezeti a madarát.

— Hiszen nem poéta az, aki csak addig dalol szépen, míg éhezik.

Ad neki bőven. De mellé teszi a kőport is.

— Az okos madár tudja, hogy ez az, ami a gyomrát rendben tartja. Megőrzi a hizástól, a lustaságtól és a piptől. Ez madár-betegség és olyan nyűgösség és kiállhatatlanná teszi a madarat, mint a férj az örökös otthonlét. A madár okos: eszik, eszik a kendermagból, de aztán csipeget a kőporból is.

Mindez nagyon sokszor lehet hallani nagymamánál. A mulkora, hogy ott voltam, megint vártam. De nem került elő. Nagymamának két vendége volt. Nekik engedte át a szót és mi ketten csak statisztáltunk.

A két vendég egymás mellett ült. Persze asszony volt mind a kettő. Az egyik olyan, akit semmiáron sem lehet másként nevezni, csak így: Mari. Edes középpont a Máriák és Mariskák között. A Máriából csak a szép, nemes, tiszta szája van meg, a Mariskából csak egy kis lopott szikra a szeme szögletében. Csak egy kis rejtett ábról a füzéből, a melytől a Mariskák szoktak pattanni. Egyéb-

ként: nyugalom, unalom, Mari. Csak ibolya-por a parfümjé és a kezén, ha meg-simogatjuk és csókolgatjuk, mindig, még az ilyen paradés alkalommal is, meg lehet érezni azt a vörös-hagymaillatot, mely féken tartja a fantáziát és jó karban tartja a gyomrot. Gyönyörű, hosszú, tisztogatott, gondosan fésült haja volt, kendőzetlen, üde arc-színe és a vállain, karjain, keblén olyan bevégzett, kerek vonalak, amelyek a szelid, békés völgyek rajzára emlé-keztetik az embert.

— Milyen gyönyörűség lehet itt meg-pihenni, — mondtam nagymamának. De ő visszassugott:

— Pihenni csak fáradtság után lehet, fiam.

A másik asszonyt úgy mutatták be, hogy Daisy.

— Na hát ez Daisy, — mondta nagymama. Megkeresem a kalapja alatt, ott volt. Egy összekötözött, leszorított mokus, amely még a saját bőrében sem tudott megférni. A szeme egerészik, a foga csillog, a szája nedves, minden pereben megmutatja a hegyes nyelvét. A keze játékszer. A haja ma vörös, holnap bizonyos lilaszín. Kicsit rekedten, csöndesen beszél, de még a szája mozgását is meg lehet érteni.

— Tud suttogni, — mondja nagymama. — Ritka asszonyi tudomány és nagy gyakorlat eredménye.

den valószínűség szerint az évről-évre emelkedő drágasági viszonyokban keresendő.

Mintogy azonban a szaporodás végeredményben nem csupán a születések, hanem inkább a halálások kedvező vagy kedvezőtlen alakulásától függ, ide kell iktatnunk a már felsorolt vármegyékben a magyarság halálzási százalékait is, hogy a születések és halálások számbeli összehasonlításából levonhassuk a magyarság természetes szaporodásába vonatkozó végső következtetéseket.

	A halálások közül a magyar anyanyelvűekre esett				A magyarság aránya az 1900. évi népszámlálás szerint				
	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908
1. Abauj-Torna	70.2	71.9	71.4	73.9	72.8	71.6	73.5	75.6	73.2
2. Árva	0.6	0.4	0.5	0.6	0.7	0.7	1.3	0.5	1.1
3. Bars	26.1	25.2	24.6	26.0	27.6	25.1	27.6	28.3	28.0
4. Esztergom	79.6	80.5	81.8	83.7	80.6	80.2	80.7	84.7	79.4
5. Hont	52.8	52.2	52.6	57.0	54.4	57.9	55.1	57.3	56.9
6. Gömör	51.6	52.2	51.8	51.6	53.0	54.1	52.6	52.1	53.2
7. Liptó	1.2	1.6	1.3	1.3	1.7	1.3	1.4	1.7	1.7
8. Nógrád	74.3	71.9	71.3	72.8	75.1	77.0	75.0	76.8	77.2
9. Nyitra	15.3	15.5	17.7	18.7	19.6	19.4	18.2	18.8	19.7
10. Pozsony	37.9	37.3	40.9	40.9	39.0	40.8	40.8	40.6	40.9
11. Sáros	3.0	4.3	6.1	5.8	5.5	6.4	7.1	5.6	5.8
12. Szepes	2.5	3.4	3.7	2.8	3.3	4.0	4.9	3.9	4.9
13. Trencsén	1.6	1.5	1.2	1.5	1.8	1.2	1.6	1.5	1.8
14. Turócz	2.1	2.0	1.9	2.9	2.6	3.4	3.7	4.1	3.3
15. Ung	27.5	27.5	26.1	26.7	28.2	26.7	27.8	27.3	27.7
16. Zemplén	53.2	54.4	53.6	55.2	54.3	56.0	55.6	52.9	52.3
17. Zólyom	5.1	4.0	3.7	3.6	3.6	4.1	3.3	3.8	4.9

	A születések 1/100-os átlaga	A halálások 1/100-os átlaga	A magyarság szaporodott	A magyarság fogyott
Gömör	53.6	52.4	1.2	—
Liptó	2.3	1.4	0.9	—
Nógrád	77.2	74.4	2.8	—
Nyitra	18.7	18.1	0.6	—
Pozsony	40.9	39.7	1.2	—
Sáros	6.2	5.5	0.7	—
Szepes	6.1	3.7	2.4	—
Trencsén	2.0	1.5	0.5	—
Turócz	5.9	2.8	3.1	—
Ung	29.0	27.2	1.8	—
Zemplén	52.6	54.1	—	1.5
Zólyom	5.8	4.0	1.8	—

Észerint tehát véglegesen csak Barsban és Zemplénben alakult reánk nézve kedvezőtlenül a helyzet, míg a többi vármegyékben erősen nyomul előre a magyarság. Ez az eredmény még nagyobb, még több reményre jogosító lesz akkor, ha majdan a magyarság tényleges szaporodásának kérdését tárgyaljuk.

Ha a magyar anyanyelvűek imig bemutatott halálzási százalékait tekintjük, első pillanatra szemünkbe ötlük, hogy ezek a százalékszámok a magyar lakosság arányát feltüntető 1900. évi népszámlálási százalékszámokon, egy-két vármegyét kivéve, jóval alulmaradnak, amely eredmény a magyarság szaporodását természetesen kedvezőleg befolyásolja.

Ezen halálzási százalék a magyar lakosság arányszámánál kisebb Arvában, Barsban, Gömörben, Liptóban, Nyitrában, Sárosban, Szepesben, Trencsénben, Turóczban, Ungban, Zólyomban és Abauj-tornában, ellenben nagyobb Hontban, Nógrádban és Zemplénben. Tekintve a halálzási magas arányszámát, legkedvezőtlen-

nebbül alakul a helyzet a magyarságra nézve Nógrádban, hol a halálzási százalék a magyar lakosság már ismert arányszámát teljes 4/100-kal haladja túl.

Ha most már a kilenc év ismert a születési és halálzási arányszámából átlagot vonunk, hozzávetőlegesen megkapjuk a magyarság szaporodását, ténylegesét feltüntető eredményt.

	A születések 1/100-os átlaga	A halálások 1/100-os átlaga	A magyarság szaporodott	A magyarság fogyott
Abauj-Torna	73.6	72.6	1.0	—
Árva	1.4	0.7	0.7	—
Bars	26.2	26.5	—	0.3
Esztergom	80.3	79.8	0.5	—
Hont	59.6	55.1	4.5	—

Megyei és községi ügyek.

(*) Jövahagyott alapszabályok. A törözmegyei szállodások, vendéglősök és kereskedelműk egyesületének alapszabályait a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, az alispáni hivatalhoz érkezett rendeletével, jóváhagyta. A miniszter jövahagyó rendelete közöltetett az érdekeltekkel.

(*) Vágyszabályozás. Lencső András és társai még a múlt év folyamán az iránt kérvényeztek a földművelésügyi m. kir. kormányhoz, hogy a Vág folyó szűcsány—kicsinyi szakaszának szabályozását is rendelje el. A kérvényre most a m. kir. kulturmélnökség értesíti a vármegye alispáni hivatalát, hogy a kérdéses szakasz szabályozása csak abban az esetben lesz fogantatosítható, hogy ha a mun-

A karosszékbe úgy simul bele, hogy szinte fölemeli a karját, mintha meg is ölelné azt, a mi tartja és ringatja.

— Ülni is tud, — mondta nagymama. — Pedig ez sem az, amihez minden asszony ért. Gyönyörű ruhája van. Abból a fajtából, amely örök, megfoghatatlan kérdésekkel gyöttri a néző asszonyokat. Nem tudják: honnan veszi és nem tudják: mi marad Daisyből, ha mindezt leteszi? És erről sokat beszélnek. A férfiak ellenben e ruhákat illetőleg mindent tudnak és nem szólnak egy szót sem.

Az egész asszony valahogy úgy van meg-rajzolva, olyan hegyes, cikk-cakkos vonalakkal, ahogy a villámot festik a fellegek közé.

Nagymama nagyon szereti a villámot, a dörgést, a záporoszt. Azt mondja:

— Ez az, ami tisztítja a levegőt.

Marinak férje van. Oh, istenem, az ő keze no viselne hitvesi gyűrűt?

— De hiszed-e, hogy Daisynek is van?

— Hogy volt, arra megesküszöm.

— Volt és ebből az következik, hogy Daisy elvált. Több ízben is elvált. Mert az már ugy van, hogy ha egy asszony a suttogást és a jó ütést begyakorolja, a válás, amit a simahajuk és hagymáskeztek oly nagy dolognak tartanak, csak úgy egyszerre, magától jön.

Hát az egyik vendégnek volt, a másiknak nem volt. De azért nagymama egyformán cukrozta a tétjüket. Az egyikből nem vont el egy darabkát sem, azért, mert úgy is volt és a másiknak nem adott többet azért, mert úgy sincs szegénykének. Így ellátván őket, a dologra tért és bátorította őket, hogy csak panaszkodjanak mind a ketten.

— Akinek van, mindig megteheti, akinek nincs, az is megteheti. Én ezt fiam még a ladányi jegyző libáin is kitapasztaltam, régen. Az a liba, aki benn volt a jó eleség mellett, a meleg ketrecben, kifelé gágogott a szabad mezők felé. Az pedig, aki a kopár mezőkről jött és látta benn a jó kukoricát, szintén azt tette, amit a másik, de befelé.

— Oh, igazán, sőhajtott bánatos mosollyal Mari és lehajította dus fonatokkal ékes fejét. — Talán el kellene válnom. Akkor talán megszabadulnék attól a nyugtalanságtól, gyanakodástól, sérelemtől, amelyet átzenvedtek, amikor ő elutazik. A legjobban vagyunk. De tessék elhinni, hogy a legjobban: ő valóság-fürdik abban a gondoskodásban, kényelemben, gyöngédségben, amit a hitvesi szerelem nyújt. Egyszer csak jön egy levél, valahonnan a nővérétől. Neki erre, rögtön, családí ügyekben el kell utaznia. Igaz, hogy visszaszjön, nagyon fáradtan és szomorúan, — mindig súlyosak a családí ügyei — megkérlel,

megvizsgált és jobb, mint valaha. Boldogabbak is vagyunk ilyenkor. De azok a családí ügyek... Eh, jobb volna elválni.

— Én pedig törvényesen szeretném magamhoz kürti a barátomat, — mondta a másik.

Daisynek természetesen barátja van. Ez már magától érthető. Benne van a névben. Ha nem lenne: ma is Margit volna. Nagymamánál, mivelhogy se papagáj, se macska, erről is lehet beszélni. Rendes, emberi módon, anélkül, hogy az ember eltakarja száját és ég felé emelgesse a zsemeit.

— Igen, törvényesen. A mi helyzetünk olyan szomorúan egyforma, édes Marim, O is eltűnik. Neki is van nővére. De engemet nem lehet megkérlelni és kibékíteni. Fejére szakad az ég minden villáma, zápora, amikor visszaszjön. Az engesztelés csókját erővel veszi el tőlem. Én ugyan nem adom. És, milyen különös, ő jól érzi magát ebben a veszedelemben. Lankadtan, bágyadtan jön — a családí ügyek mindig súlyosak — és eléd, erősödik, kivirít a csეთepatában. Még hálálkodik is érte a gazember. Ilyenkor már nem is haragudnék, megszámom, dédelgetni kezdem, olyan jó vagyok hozzá, mint egy buta feleség. De akkor jön a levél, a nővér, a családí ügy, ő eltűnik, én egyedül maradok.

— Mint én! — szölt Mari.

kálatokhoz szükségelt 8—10 ezer korona költségnak 75%-át a szabályozást kérelmező érdekelttség hajlandó viselni. A folyamodók ebben az irányban már értesítettek is.

(*) Stubnyafürdő villamosvilágítási gátálása. A kies fürdőhely villamosvilágítási kérdése már annyira előrehaladt, hogy a vezetékek tartó oszlopainak elhelyezésére vonatkozó terveket is benyújtották fellüvisgálatra. A község villamosvilágítása a jövő szezonra már teljesen be lesz fejezve.

(*) A kostyáni postagynökség. Ugy értesültünk, hogy a kostyáni postagynökség megszűntetés előtt áll. Megakarja szüntetni a pozsonyi posta- és távírdagazgatóság abból az egyszerű okból, mert a postagynökség kezelése nincs vállalkozó. Az igazgatóság legutóbb ismételt értesítette a helybeli főszolgabírói hivatalt, hogy abban az esetben, ha az állásra záros határidőn belül nem lesz jelenkező, úgy az ügynökséget kénytelen lesz beszüntetni.

(*) Községi pénzkézelések vizsgálata. *Ujhelyi* Attila járási főszolgabíró *Honécsy* Sándor járási számvévi segédkezelésével a múlt héten kezdte meg a községi pénzkézelések fellüvisgálatát. Ezidőig két községet, ugymint a szucsányi és turáni községi pénztárt vizsgálta felül.

Színészet.

Szabados László határozottan jól összeállított társulata, melyben minden szerepkör megtalálja a maga hivatott művelőjét, szép sikerrel folytatja nálunk a múlt héten megkezdett szezont. Alig vehető észre, hogy társulatának legtöbbszörre új tagjai megint csak nálunk szerzik meg a siker egyik legfontosabb eszközét: az összhangzó játék készségét, az egymáshoz való alkalmazkodást.

A heti műsort legnagyobb részt a múlt fővárosi idény sikereiben gazdag darabjai

— Az más! Az elhagyott hitves és az eldobott szerető egészen más. Az egyiké a részvét és a boszuállítás. A másiké a káröröm és... Ugyan, min állnék én boszút? Hát van valami a talpam alatt? Pedig ez kellene. Ez a valami, amin boszút állhatnak.

Nagymama nem szólt semmit. Engem nem kérdeztek, hát egymásra maradtak mind a ketten.

A közös sors, a közös vágyakozás nagyon összehozta őket. Mari meg Daisy, akik ezélt egymás hírét sem hallották, holtig hi barátok lettek, mire a kalapjaikat felnyársalták.

— Járjunk egymáshoz, — mondták és összecsókolóztak.

— Az tres időnkben, jó?

— Te először én hozzá, amikor ő elutazik és én nálad leszek, amíg a magamét várom.

Boldogan mentek el, de nagymama óvatossan szólt:

— Nem tanácslom.

— Mért?

— Csak azért édes fiam, mert a kőpor-nak nem szükséges belepottyanni a kendermagtartóba, mikor az az okos madár eszik ebből is, meg abból is.

adják, a mi Szabados igazgató kiváló lelkiismeretességét dicsérik.

Szombaton Lehár Ferenc diadalmos operettje „Luxemburg grófia” került színpadra. Igazi élvezettel néztük végig a kittünő rendezést darabot. — Gyönyörködtünk Hikisch Kató kellemes szép hangjában, s ha jobban beleéli magát a színpadi levegőbe, igazi jó színész is lesz belőle, nemcsak énekesné. Szabados (Bazilovics Bazil herceg) pompás volt. Sz. Végh Gizi mint mindig, végtelentlén bájosan, kedvesen játszott; de megálta helyét mellette partnerje Sugár Gyula is s duettjüket valóságos tomboló taps követte, mely szinte az ünnepelettség emelkedett. Korda Sándorról, ki a címszerepben szintén elsőrangú nyújtott, bátran állíthatjuk, hogy kiváló színész; nemcsak hatalmas hangjával, de kittünő játékkal is magával ragadta a közönséget. Megállták helyüket a többiek is. (Tarnay, Jeszenszky.)

Bakonyi K. daljátéka „Az obsitos” igen szép sikerrel ment vasárnap. A nemzetes asszony szerepét Benes Ilona játszotta; igen sok színpatiát ébresztett maga iránt. — J. Széll Rózi s tőle megszokott női szeretetreméltósággal oldotta meg feladatát. — Kedves direktorunk, Szabados mint mindig, úgy ez estén is pompás volt Szászor Szép szerepében s ahányszor csak megjelent, derűt hozott a színpadra. Ugyes volt Nyárai is Tihamér szerepében. Sok tapsot kapott a trió harmadik tagja Mészáros Aranka (Piroska), ki azt kifogástalan, temperamentumos, ügyes alakításával meg is érdemelte. Ügyátszik megfelelő szerepkörben elsőrangú tud nyújtani. — Tarnai Lidia és Sugár Gyula is sok kacajra adtak okot. Korda Sándor alakítása is kiváló volt.

Hétfőn „A sötét pont” c. vígjátékban Szabados, Jeszenszky és Ungváry kifogástalan pompás játékában gyönyörködtünk. Gratulálunk Szabadosnak Ungváryhoz, kinél kiválóbb drámai színész kertlettünkben még nem láttunk. Az est sikeréhez hozzájárultak J. Széll. R., Benes Ilonka, Tarnai Lidia, Korda S., Demeter S. és Tolnai Lajos. Sikertelt volt Nyárai Rezső Antonja is.

Kedden a hangulatos „Erdészleány” ment. Sz. Végh Gizi a mi bájos primadonnánk kedves játékával a címszerepben szinte elragadta a közönséget. — Ungváry megint elsőrangú alakítással adta II. József császárt. — Szép sikere volt Mészáros Arankának (Minka), Hikisch Katónak (Josefin) és Korda Sándornak (Pöldessy). — Derűt hoztak a darabba Nyárai Rezső mint kittünő Walperl, Tarnai Lidia és Demeter Sándor. Az est sikeréhez különben az összes szereplők a legjobbat adták.

Szerdán Sophus Michaelis hatásos színművét a „Forradalmi nász”-t adták. A szereplők jóakarata a szerep nemtudásán s talán részben a nem megfelelő szereposztáson kárba veszett. Ily nehéz darabot kevés próbára előadni még ilyen jó társulatnak is merész vállalkozás. — A teljes sikert meg Ungváry Mór (Marc Arron) és Benes Ilona (Alaine d'Estoile) megkapó alakításai sem tudták kivívni.

Csütörtökön másodszor ment a Luxemburg grófia épp oly szereposztással, mint szombaton s épp oly nagy sikerrel is. Örömmel hallottuk, hogy Hikisch Kató hangját a felső regiszterekben tompítja s így még sokkal

jobban érvényesül. Az összes szereplők minden erejükkel szolgálták az est sikerét.

Egyike a legsikerültebb előadásoknak volt a pénteki, Földes Imre nagyhatalús színműve a „Hivatalnok urak” ment Szabados kittünő rendezésében. — Az előadódott, egészen a sikkasztásig stlyedő hivatalnok megkapó tragikumát láttuk Korda S. kiváló játékkal s J. Széll Erzi (felesége) nagyszerű alakításban mutatta be az elkényesztetett, az élet komolyságaival törődni nem tudó hivatalnok-feleséget, kiben felelőtlenség alatt mely szív lakik. Ki, mikor világon lát meg, saját becsülete árán is meg akarja menteni gyermekeit, urát. Nehéz szerep, de J. Széll Erzi tehetsége úgy látszik nem ismer nehezéget. Tarnay Lidának az anyós szerepében szép sikere volt. Nyárai Rezső a kopláló, beosztani tudó nyomorgó kis hivatalnok szerepében, Sugár Gyula a bankfű szerepében jók, Ungváry és Jeszenszky pedig mint mások is, kifogástalanok voltak. Külön elismerést érdemel a mi derék igazgatónk Szabados. Hisz ismerjük kvalitását, tudjuk, hogy társulatának nemcsak feje, de legkiválóbb tagja is, pénteki szereplésében mint Roth raktárnok azonban fellümla önmagát, ily mesteri alakítást az „Ördög” óta nem láttunk tőle.

Műsor. Szombaton: Az elvált asszony, vasárnap: „Tatárjárás”, hétfőn Lengyel Menyhért híres darabja: „A tajfun”.

A ruttkai izraelita hitközség ünnepe.

(Templomszentelés.)

A ruttkai izraelita hitközség régi vágya, régi óhajta teljesült. Vasárnap óta diszes új templomában dicséri az Urat s áldja az a gondviselő kezet, mely hosszú, fáradságos, de kitartó munka után e szemre is gyönyörűséges templom megépíthetőségét, az emberi szívekbe ültetett hitbuzgóságából fakadó jótekonyság és áldozatkészség által imigyen elősegítette.

A már megáldott s hivatásának átadott templom az épülő Ruttkai új negyedében fekszik, közel a priekopai határhoz. A műrálben épült impozáns épület egyik disze lesz a majdan kiépült Ruttkának s a tervbe vett vasúti utca meghosszabbítása által igen szép perspektívát fog nyújtani a szemlélőnek.

A templom megszentelése vasárnap, a f. hó 4-én történt meg a vármegye főispánjának jelenlétében, kit a hitközség a templom felnyitási aktus végzésére már a múlt hóban küldöttépileg kért fel. A kiváló ünnepegen megjelent a főispánnal a főispánné, továbbá *Zmeskál* György Árva vármegye alispánja, *Csillaghy* István főjegyző s még számosan az árvai előkelőség köztül.

Kár, hogy az ünnepegen külsőségeit a rendkívül zord és esős idő elrontotta s így nem volt kifejezhető az a pompa s az a fény, aminővel ezt a kiváló aktust a nagyratörő hitközség kiemelni óhajtott. Ez a piszkos és zimánkos idő volt oka annak is, hogy vármegyének alispánja, ki már hetek óta gyenkedik, a hitközség örömtünnepen részt nem vehetett. Ezért nem vettek részt a mártóniak köztül azok sem, kik bár szívük szerint ezen az ünnepegen részt venni óhajtottak.

elnöki-jelentés után az árvek és özvegyek, továbbá az erre érdemes szegények segélyezésére szánt összeget osztották ki. Az ülés félnegy órákor ért véget.

— A turócszentmártoni műkedvelők zenekara a folyó hó 7-én *Beniczky* Kálmán vármegyei alispánjának előkötlete által gyűlést tartott, amelyen több egyesületi ügy elintézése mellett új karmestert választott *Martinesek* Károly árvaszéki aljegyző, az eddigi másodkarmester személyében. A közönség bizonyára szívesen veszi tudomásul derék műkedvelőink azon elhatározását, hogy a zenekart továbbra fenntartani óhajtják és örömmel azt, hogy ez alkalomból több új tag is bejelentette belépését, akikkel együtt a tagok száma jelenleg 23. Megelégedéssel fogadtuk *Martinesek* megválasztását, mert széles zenei tudása biztosított nekünk újrat, hogy az eltávozott dr. *Boldis* Dezső karmester vezetése alatt szép lendületet vett zenekar a megkezdett rohamos fejlődés útján marad. Ugy értesültünk, hogy a műkedvelők már serényen készülnek a november hónapra tervezett első koncertjükre. Ezt az alkalmat is felhasználjuk arra, hogy buzgó, fáradságtalan egyesületre a közönség figyelmét felhívjuk és fölkerjük, hogy a pártoló tagok közé való minél nagyobb arányú belépéssel legalább anyagi gondjaink enyhítsünk.

Női kereskedelmi tanfolyam. A helybeli felső kereskedelmi iskola igazgatójának és a tanári karnak odaadó fáradozása folytán felállított női kereskedelmi tanfolyamra ezideig 32-en iratkoztak be s így a tanfolyam életképeségre biztosíva van. A tanfolyam tegnap délután két órákor nyílt meg. A tanfolyamra összegyűlt leányoknak *Boldis* Ignác igazgató tartott gyönyörű beszédet az iskola hivatásáról. A tanfolyam osztályfőnöke *Erdős* Viktor kereskedelmi iskolai tanár.

— Bucsú. Turócszentmártonból való távozásom alkalmával fogadták nagybarbecütt összes ismerőseim és jóbarátaim ez uton tiszteletteljes bucsumast s örizenek meg ép úgy emlékeztettkben mint azt én fogom tenni. *Boksa* Endre, gimn. tanár.

— Uj társaskör. Stubnyafüzdő és vidéke már régóta érezte szükségét egy otthonnak, amely a szétszóródó társadalmi rétegeket együtt tartja. A szükségem most segíteni kívánok. Arról értesültünk ugyanis, hogy a stubnyafüzdői kaszinó létesítésének ügye már annyira előrehaladt, hogy folyó hó 18-án az eddig jelentkezettek, mintegy százan már alakuló gyűlést is tartanak. A kaszinó helyiségeit az új Royal-féle szállodában fogja kibérelni. Üdvözljük az eszmét s azokat, akik a kaszinó létesítése gondolatát megpendítették és ilyen szép eredménnyel működtek annak létrejöttén.

— A Turóc áradása. A napokon keresztül tartott eszések következtében a Turóc is megáradt. A voszedalom keddön éjjel következett be, mikor is a piszkos és zavaros hullámok nemcsak a Turóc mellett fekvő szántókat és réteket öntötték el, hanem Jahodnikon felül a kiöntött víztömeg a vasuti töltést átépve a „Zahumna“ nevű utcát is vízzel borította el. A piszkos áradat különösen a felső járásban rendkívül sok kárt tett a részint boglyákban, részint rendezett fekvő sarjában, amennyiben azt teljesen magával sodorta. Közvetlen a Turóc mellett fekvő cellulosegyárban csak megfeszített erővel tudták megakadályozni, hogy az ár részint a

már készgyártmányban, részint pedig a felhalmozott anyagban nagyobb kárt nem tett. A Zahumna két napon át szükségbirtukók közlekedtek e lakó a belső várossal. Ezért azonban legelsősorban a tisztelt városi vezető urak felelősek, mert a néhány év előtt megépített s már teljesen beiszapodott „műcsatorna“ akadályozza meg leginkább a víz gyors lefutását.

S P O R T.

Válasz a „Zsolna és Vidéke“-nek.

Midőn a „Zsolna és Vidéke“-ben G. J. név alatt megjelent cikkre, mult hó 28-án a Zs. T. K. és T. S. E. közt lefolyt footballmérkőzésre vonatkozólag felelek, nem azért teszem, hogy a játékosokat a cikkben foglalt támadások ellen védelembe vegyem, nem, mert nem szorultak védelemre, csupán csak azért, hogy mint a mérkőzésen jelenlevő, nem tühetem, hogy valaki oly tények felhozásával lép a nyilvánosság elé, melyek az abszurditás jeleget viselik magukon. Sorra veszem támadó vádjait és egyenként letárgyalom azokat. Uram, Ön teljes objektívitásról ír és az egyéni tudásról oly lelkisnyíló módon nyilatkozik, hogy ezzel mindjárt cikke elején elárulja laikus voltát és hogy a footballjátékhoz abszolúte nem ért, de még halvány sejtelmé sincs róla. Ezt határozottan állítom, mert bárki legyen az, de aki csak egy kis értekel bír s a játékot figyelte, az nem irhat ily zöldet. Megyek azonban tovább. Hogy nyers, durva és lökdöső játékmódról beszél, nem csodálom; magam is koncedálom, hogy azaz fajult, csak figyelt volna jobban s mint laikus, észre vette volna, hogy ezen nyers, durva és lökdöső játékmódról mely csapat részéről nyilvánult meg. Hisz eklatáns bizonyíték az, hogy a mártóni csapat éppen az előbb említett és velük szemben érvényre juttatott játék miatt kénytelen volt a pályáról levonulni. Mint Ön írja, tönkretették két legjobb játékosukat Elsősorban azon tényt emelem ki, hogy egyik sem igazolt játékos a Zs. T. K.-nek, bár ezen a tényen hallgatag ámentünk, másodszorban régi jó közmondásunsat juttatom eszébe: „aki másnak vermet ás, maga esik bele“. Kérdezze meg az illető két játékos! Én jól láttam és figyeltem a játékra és egyes mozzanataira.

Ami pedig a játék lefolyása alatti fölényt illeti, mindonkinok ol kell ismernie, hogy Márton mindjárt a játék kezdetén fölénybe került, hisz a játék ugyszovalon folytón a zsolnai méteres kapu előtt folyt. Hogy az eredmény az első félidő végén 2:0 Zsolna javára, nem a Zs. T. K. játékosainak érdeme, tisztán Frankl-nak köszönhető, ki azonban egyike a nem igazolt játékosoknak, illetve szegedi játékos.

A második félidőben a sok lökdöséstől kifárasztott zsolnai játékosok csupán védelemre szorítottak. Elhiszem azt, hogy elfáradtak, hisz ha 45 percen keresztül lökdösve játszanak, mintha a football-mérkőzés versenybirkózás volna, el is kell fáradniok. Az pedig, hogy csupán a védelemre szorítottak, mutatja, mennyire nincs rutinjuk és szövőségük, miután az első félidőben kiadták erejüket. Most már egész nyugodtan megmondhatom, hogy a mártóniak az első félidőben csak rezerváltan játszottak és nem pazarolták erejüket, ezt különben a második félidő befejezésén játéka is mutatja, miután Márton 4 goalt ló és így a győzelem is az övé.

Amá vádra, hogy a kapusukat védelmében gátolták, nem is felelek, mert az egyszerűen neveléses. Itéljen ön maga, olyan kapus ki 1/3 pályára kirohan és elkeveredik a játékosok közé, hol jobbra-balra üklöz, sőt egy játékosukat nyakánál fogva felre lök, hogy majd a nyakát szegi, mit érdemel?!
 Most áttérek a legkényesebb dologra, mely miatt a játék abba maradt. Első sorban nem a kapitányt Zsabbak, hanem a centert Matuskovicsot gáncsolták el és nem a játék hovában, hanem akarattal és oly időben, mikor a labda nem is nála, de a pálya szélén volt és így meghatározottabban megcáfalom azt, hogy a játékhív védelme alatt elrejtse azon piszkos és durva eljárást, amelyet vele szemben tanusítottak. Még hagyján, ha valakit akkor löknek fel, mikor a labdát fogja, megesis és megbocsátható, de hogy olyankor, mikor egymaga áll a pálya közepén és nyugodtan várja a beadandó labdát, egyszerűen leütik lábáról, ezen kvalifikálhatatlan eljárást én nem bírlom, azt a szakértőkre és a nagyközönségre bízom és azt hiszem, mindenki megalkotja magának véleményét az ilyen ázsiai eljárásról.

Hogy pedig a játék bírját működése körében oly alacsony és lelkisnyíló módon támadja és kritizálja, meghatározottabban elítélem, de hogy személyét támadja s oly vádakkal illeti, melyek józan fejben meg sem szülhetnek, azt már nem is tudom elítélni, mert nem találok reá kifejezést, melyly az ily alacsony módon álló gondolkodást elbíráljam. Málkor pedig ha bírora szorulnak, hozsák el a berlini cirkusz reklámóriását, az majd „imponálni fog alakjával“.

Végül rátérek cikkének utolsó részére, melyben a futtyló és köveket dobálózó csöcseléket magasztalja. A zsolnaiak dicséretre valjek ezen viselkedés. Hol a vendégszeretet, hol a vendégjög? Elhoz Önök nem értenek s hogy a csöcselék lármázik és köveket s mi egymást dobál azt hagyján; de még biztatni azt, sőt csapatbeli emberként, névleg Czingel kapuskat maga is dobáljon a vendégekre? Uram, ezt a hallatlan szégyent Önökről le nem mossa semmi és mi azon leszünk, hogy minél szélesebb körben tudomást szerezzenek bravuroz viselkedésükről.

Egyedül Roth bíró és Ruttkay urak voltak azok, akik minden tekintetben és sportársakhoz illő korrekst s előékeny bánásmódban részesítették a vendégesapatot, fogadják érte a mártóniak köszönetét.

Jakubovics Leó,
 a T. S. E. titkára.

Felelős szerkesztő: Dugovich Titus.

Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.

Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Nincs többé csúz, reuma, köszvény,

ha állandóan a

Stubnyai Fenyő Sósorszesz

bedörzsöléseket használja.

Minden hülsőbi eredő fájdalmat már rövid használat után szüntet. Kapható mindenütt! Nagy 6 üveg vételénél portómentesen a készítőnél: Detrich Endre, gyógyszerész Stubnyafüzdő, 1/4 üveg 40 f., 1/2 ü. 1 kor. 1/4 ü. 2 kor.

Vadon termő, hegyi gyümölcsből készült, legfinomabb zamatu

málnaszörpöt

5 kilós bádogdobozokban 7 koronáért bérmentve szállít

GAZDIK JÁNOS

gyógyszerész Kőrmöcsbányán.

Borhegyi-BORVÍZ
A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVÍZ.

RETHY BELA GYÖGYSZERTÉS
PEMETEFÜ-CUKORKA
BEKÉSCSABÁN
ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RETHY-féle-t kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Hizárólag csak RETHY-féle-t fogadjunk el!

Kocsikasokat
mérték után készít a „Viktória“ kosáripár Turócszentmárton. (Holländer-féle ház.)

Hirdetéseket
felvesz a Kiadóhivatal.

Óvás!
Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, amelyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebb rendszerű gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszontelárusítók útján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly üzletekben, melyek ezen címmel vannak ellátva

szereshetők be Eredeti SINGER varrógépek

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság
Turócszentmárton, Léva, Pozsony, Besztercebánya, Selmecbánya, Rózsashegy, Zsolna, Alsókubin.

Gyermekjáték
a Schicht szappannal való mosás mert egyszerre tisztít és fehérít is, s megtakarít minden fáradságot és megerőltetést!

Legszébb, legolcsóbb és legkényelmesebb

VILÁGITÁS AZ ACETYLEN

Különösen a mi szabadalmazott Párisi világkiallításán arany-„Jdeal“ kűnkkel. A kezelése egyszerű, az üzem olcsó, biztos és veszélytelen. Egy 40 gyertyafényű Auer-éő körülbelül 1 1/2 fillérbe kerül. Több mint 1000 darab van üzemben. 5 évi jótállás.

Kellner és Schanzer BUDAPEST, Aulich-u. 2.
az egyesült karbidgyárak képviselői.

Csak komoly érdeklődőkre reflektálunk.

A „PHÖNIX“
biztosító társaság

elvállal tűz, jég, betörés, valamint életbiztosításokat, közvetit baleset-szavatossági, vízvezetéki valamint üvegbiztosításokat.

Főügynökség: Zólyom, Bars és Turóczmegyék részére
ZÓLYOMBAN.

Fényképezési gépek és az összes kellékek

kitűnő minőségben és olcsó árakon

Moskóczi Ferenczné
könyv- és papirkereskedésében Turócszentmártonban kaphatók.

Aki jó fényképet,
vagy hű nagytást akar. az
forduljon **HEGEDÜS I.**
fényképészhez Turócszentmár-
tonban, (Moskóczi ház), ki kivá-
natra vidékre is megy.

Őszi trágyázás!

Valódi

védjegyű

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb
foszforsavas műtrágya!

Csak
valódi
zsákban
eredeti
van

akkor
ha ilyen
van és
ólmzár
rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van
ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól.

KALMAR VILMOS

a Thomasphosphatfabriken, Berlin
vezérképviselője

Budapest, VI. Andrassy-ut 49.

Képviselőség és raktár: **Freiber-
ger Sándor, Zsolna.**

Gyógyítsd az iszákosságot,

míg az iszákos a törvényt nem sérti meg.

**Mentsd meg, mielőtt a szesz egészségét, munkakedvét és
vagyonát tönkreteszi, vagy a halál a mentést lehetetlenné teszi.**

Alkolin az alkohol oly pótéka, mely előidézi, hogy az iszákos a szesz italoktól megundorodik.

Alkolin teljesen ártalmatlan és oly biztosan hat, hogy a legszükségesebb embernél sem fordul elő visszaesés.

Alkolin a legujabb, amit a tudomány e téren alkotott s már sok ezer embert mentett meg a nyomortól és végromlástól.

Alkolin könnyen oldható szer, melyet például a háziasszony férjének, anélkül, hogy az valamit észrevenne, reggelijébe is bethet. A legtöbb esetben az illető nem is érti meg, hogy hirtelen nem bírja az alkoholt és azt hiszi, hogy annak tulságos élvezete az oka ennek, mint ahogy egy ételt meg lehet utálni, ha abból tulságos sokat eszik az ember.

Alkolin kellene, hogy minden apa a fiának, diáknak adjon, mielőtt a vizsgán megbukik, mert ha nem is adta magát egészen az itlnak, mégis gyengíti agyát. — Egyáltalában ajánlatos, hogy mindenki, akinek nincs elég akaraterije az alkoholtól való visszatartáshoz, egy adag Alkoint bevegjen. Ez teljesen ártalmatlan. Ez által konzerválja egészségét és megtakarít sok pénzt, amelyet különben borra, sörre, vagy pálinkára költene.

Az Alkolin-szer 10 koronába kerül és a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett küldi csak az

Alkolin Institut, Copenhagen 1821. Dänemark.

Levelek 25 fillérrel, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.

Országszerte hire járja:

A „Keil-Lakk“-nak nincsen párja,

Pompás fényben a padló

„Keil-Lakk“ amellett olcsó.

Áki egyszer ilyet használ,

Többet mást nem bír a háznál.

Ajtó, mosdó, ablakpárkány

Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fchér Keil-Lakk“-ot veszünk,

S vele mindent jól befestünk.

Konyhabutor, asztal, szék,

Itt van „Keil-Lakk“, azurkék,

Kertibutorot festünk zöldre,

Gyermekeknek öröme.

„Keil-Lakk“-ból van minden szín,

Kék, piros, zöld-rozmarin.

Szóval: ház vagy nyírilak,

Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor

kaphatók:

WIX MIKSA cégnél Turócszentmárton.

Liptószentmiklós:

Schavernoch G.

Rózsahegy:

Cajka és Houdek.

Schulz Gőztéglagyarak

Részvénytársasága

Szucsány (Ks.-Od. vasút)

és Turócszentmárton

gőztéglagyárai

szállítanak:

Francia kettőshornyolt-, hor-
nyolt- és hódfarku fedécserepet,
alagsőveket, nyersfalazati és
idomtéglákat vízhatlan, fagyel-
lenálló, egyenletes minőségben.
Minden iparágak megfelelő cha-
motte és tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku
gyári kéményeket, kazánbe-
falazásokat és tüzelési beren-
dezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: **Szucsány.**
Elárusító hely: **Turócszent-
mártonban SCHULZ
LIPÓT** cégnél.

